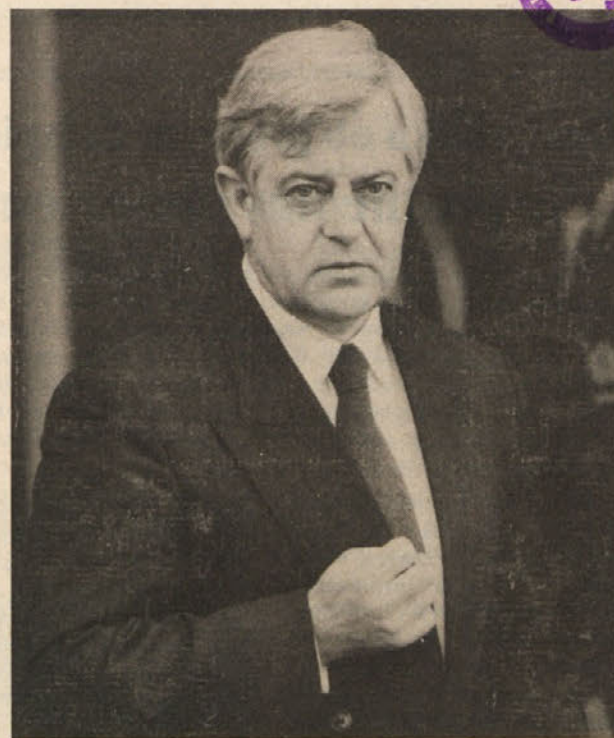

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Tržič
P.n. 1
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
62390-Ravne na Koroškem - SLO
SLOVENSKI VEŠNIK, Tržiška ul. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIY-DZG, P.P. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
SREDA
9. DEC.
1992
Letnik XLVII.
Štev. 49(2684)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Predsednik Milan Kučan

Na prvih predsedniških volitvah v Sloveniji je že v prvem krogu zmagal dosednji predsednik predsedstva Milan Kučan. Zanj je volilo kar 63,8 odstotka volilcev, drugi je bil kandidat Krščanskih demokratov Ivan Bizjak z 22 odstotki, tretji pa Jelko Kacin (Demokratska stranka Slovenije) s 7 odstotki glasov. Ostalih pet kandidatov je prejelo zanemarljivo število glasov.

Volitve brez večjih presenečenj

Napovedi so bile dokaj pravilne. Volitve 92 v Sloveniji bodo zapisane v zgodovini kot volitve selekcije, saj je od petindvajsetih strank v parlament uspelo vstopiti le osmim. Politična podoba je torej postala bolj jasna, značilno za te volitve pa je tudi, da volilci niso nasledili raznim podtikanjem in blatenjem kandidatov. To velja tako za predsednika Kučana kot za predsednika vlade Drnovška. Vsa tovrstna prizadevanja so imela celo nasproten učinek, saj je bil Kučan

izvoljen s precejšnjo absolutno večino, Drnovškova Liberalno demokratska stranka pa je zmagala z relativno večino. Najbolj nesrečni so lahko socialisti, ki so bili le za malo prekratki za parlament. Podobno se je skoraj do zaključka preštevanja godilo Pučnikovim socialdemokratov, ki so ostali v parlamentu le na osnovi delitvenega količnika. Presenetilo pa je število glasov za nacionalno stranko Zmaga Jelinčiča (preberite komentar na 2. strani).

Rezultati: Liberalno demokratska stranka - 23,32%, Slovenski krščanski demokrati - 14,53%, Združena lista (levica) - 13,64, Slovenska nacionalna stranka - 9,88, Slovenska ljudska stranka - 8,77, Demokrati - 5,04, Zeleni Slovenije - 3,7 in socialdemokrati 3,32 odstotka glasov. Vse ostale stranke niso dosegle praga za vstop v parlament. Že pred razglasitvijo uradnih rezultatov pa poteka živahno otipavanje za sklepanje vladne koalicije.

ZSO se odpira nemško govorečim sodeželanom

Na svoji seji pretekli četrtek sta upravni in nadzorni odbor ZSO sprejela smernice za delo v letu 1993. Med najpomembnejše sklepe šteje, da bo ZSO v bodoče tistim nemško govorečim sodeželanom, ki si prizadevajo za sožitje v deželi, nudila ustrezno organizacijsko platformo za aktivno sodelovanje. V času rastočega nacionalizma v vzhodni in zahodni Evropi so potrebni novi pristopi za razvijanje sožitja. ZSO se zavzema za zaveznitvo z nemško govorečimi, ki se prav tako zavzemajo za konstruk-

tivno sožitje v deželi. Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je skupaj z univ. prof. dr. Petrom Gstettnerjem in univ. prof. dr. Dietmarjem Larcherjem iniciral ustanovitev interetničnega društva, ki bo, če bo to želelo, lahko vključeno v ZSO. S tem bo ZSO tistim nemško govorečim, ki to želijo, omogočila sodelovanje. Zaveznitvo z nemško govorečimi je v preteklosti npr. v šolskem vprašanju imelo pomembno vlogo. S to pozitivno tradicijo želi ZSO nadaljevati. Interetnično društvo se bo po vsej verjetnosti

imenovalo Društvo Vincenc Rizzi in se bo konstituiralo meseca januarja prihodnje leto. Namen društva bo, nagovoriti vse tiste nemško govoreče sodeželane iz vseh političnih taborov, ki se zavzemajo za novo kulturo sožitja. Več jezičnost v prostoru Alpe-Jadran, učenje jezika sosed, osveščen odnos do zgodovine, interkulturalno učenje, to bodo temelji delovanja tega društva. Naloga društva bo tudi informirati javnost v vprašanih sožitja. ZSO bo delovanje tega društva, ki bo samostojno, vse-

stransko podprlo.

Društvo se bo predstavilo koroški javnosti in zajelo tudi zainteresirane iz prostora Alpe-Jadran.

Ko bo društvo formirano, se bo samo odločilo glede vključitve v ZSO. Le ta pa ga bo sprejelo na izrednem obnem zboru, ki bo naslednje leto.

ZSO kot narodno politična organizacija se s svojo pripravljenostjo za sprejem tega društva kot vključene organizacije izreka v smislu svoje programske razprave za zaveznitvo z večinskim narodom.

Drnovšek mandatar

Po prepričljivi relativni večini na volitvah v Sloveniji bo predsednik Liberalno demokratske stranke dr. Janez Drnovšek zagotovo dobil od predsednika Milana Kučana mandat za sestavo nove vlade. Drnovšek je že začel pogajanja s parlamentarnimi strankami. Ljudska stranka se je odločila za opozicijo, demokrati izjavljajo, da ne gredo v koalicijo s krščanskimi demokrati, dokler jih vodi Peterle, nobena stranka pa se tudi ne ogreva za koalicijo z Jelinčičevo nacionalno stranko. Možni sta tako sredinsko desna kot tudi sredinsko leva koalicija.

Meja z Italijo vprašljiva?

EL zavzema stališče do problemov z madžarsko manjšino na Slovaškem, pri čemer apelira na avstrijsko opozorilo na obveznosti do manjšine. Hkrati EL zahteva, naj na Koroškem postavijo dvojezične napise povsod tam, kjer je bilo predvideno leta 1972.

EL izreka solidarnost slovenski narodni skupnosti v Italiji, posebej tistemu delu od Slovenske skupnosti, v zvezi z ohranitvijo neodvisnega mandata v regionalnem parlamentu.

Najostreje pa EL zavrača stremeljenja italijanskih nacionalističnih krogov po spreminjanju meja s Slovenijo in se ji zdi primerno, da naj bi zato tudi Avstrija z Italijo na novo sprožila debato o meji zaradi južne Tirolske.

Bojazen avstrijskih manjšin pred referendumom o tujcih

Zastopniki avstrijskih manjšin so v diskusiji o anketi o tujcih, ki jo je sprožil šef ÖVP Bernhard Görg, poudarili svojo zaskrbljenost. V njej je ponovno dokumentiral velik prepad med FPÖ in drugimi strankami ter vsemi, ki vidijo v referendumu veliko nevarnost za vzdušje v državi.

Peter Tyran, predsednik strešne organizacije gradiščansko-hrvaških združenj, je v skrbeh predvsem zaradi dvojezičnega šolstva, če naj bi bila realizirana zahteva FPÖ po 30% klavzuli o šolarjih z nemško materinščino, saj veljavni zakon predvideva hrvaške razrede šole od 30 odstotkov prijav dalje. Rudolf Sarközi, predsednik Romov in Sin-

tov je govoril o veliki nelagodnosti. Erno Deak, ki je zastopal Zvezo madžarskih društev, meni, da obstaja nevarnost, da bi avstrijske manjšine in tujce „zdividirali na razne konce“. Dunajski mestni svetnik Kabas (FPÖ) pa je menil, da ta referendum ni uperjen proti manjšinam ali legalno živim tujcem, pač pa proti „neurejenemu položaju zaradi prevelike in nekontrolirane imigracije“.

Terezija Stoisić je povedala, da na tak način ni mogoče rešiti realnih problemov, saj bi referendum na brutalen način škodoval državi. Rešitve je treba iskati z „realnimi dejanji“ kot npr. s pospešeno gradnjo stanovanj in odpiranjem subvencioniranega stanovanjske-

ga trga tudi za tujce, pa seveda s pospeševanjem na šolskem področju.

Tudi Görg je Kabasovo argumentacijo označil kot sprenevedanje, ki hoče blatiti vse aktivnosti, ki naj bi prebivalstvo razbremenili strahu. Görg pa je tudi obsodil dunajsko SPÖ, ki je tako rekoč podprla stališča FPÖ. 30-odstotna klavzula ne meri samo na jezikovne, pač pa tudi na kulturne probleme.

Max Koch, poverjenik za integracijska vprašanja, je menil, da otroci v razredih s tujci niso niti najmanj ovirani v razvoju in da je vse drugo čista izmišljotina.

PREBERITE

Dr. Pelinka v Tinjah:
„Ne pustite nas same....“
- str. 2

Pogovor z jubilantom
dr. Pavletom Zablatnikom
- str. 3

Pisateljsko srečanje na
Plešerki
- str. 4

Uspeh mladih v Škocijanu
- str. 5

Cerkev izdala nov testament
- str. 7

Dr. Pelinka ob prejemu Einspielerjeve nagrade: „Ne pustite nas same nemškimi Korošcem!“

Prejšnji teden sta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza na svečanosti v Domu prosvete v Tinjah podelila četrto Einspielerjevo nagrado. Po sopredsednikih Koordinacijskega odbora krške škofije dr. Valentinu Inzku in dr. Kurtu Waldsteinu, prejšnjem rektorju celovške univerze dr. Guntherju Hödlu in nekdanjem zveznem predsedniku dr. Rudolfu Kirschlagerju jo je tokrat prejel zaslužni inšbruški politolog, znanstvenik in publicist dr. Anton Pelinka.

Svečanost je uvedel predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, v utemeljitvi pa je predsednik NSKS dr. Matevž Grilc spregovoril o delu dr. Pelinke, o njegovih prizadevanjih za enakopravnost in pravice narodnostnih skupnosti, o njegovem soočenju z idejami in strujami nemškega nacionalizma v Avstriji in še posebej na Koroškem. Med drugim je dejal: „Politika je borba za življenjske možnosti. Demokracija pa je več. Spoštovanje manjšin je osnovna sestavina demokratične tolerance in politične kulture stabilnih demokracij. To je ena najbolj bistvenih ugotovitev v delih današnjega prejemnika Einspielerjeve nagrade univ. prof. dr. Anton Pelinka, bodisi v razpravah o socialnem partnerstvu, političnih strukturah ali pa o problemih etničnih skupnosti. Mnogi so Antona Pelinko razumeli napačno, ga obtoževali, da hoče s tem omejiti demokracijo. Toda prav manjšine najbolj vedo, da so odvisne prav od te tolerance. Vse to nikakor ne pomeni, da ni potrebno ali mogoče imeti lastnega prepričanja in tega zagovarjati tudi v trdi ali polemični obliki. Prav Pelinka je dokazal, da je oboje mogoče ne samo združiti, temveč da je drugo z drugim celo povezano. Njegovo zavzemanje v korist šibkih je bilo vedno povezano s toleranco za tolerantne drugače misleče. Zato se mu danes

koroški Slovenci zahvaljuje. Zahvaljujemo pa se mu tudi za razumevanje, politično prizadevanje in skrb za razumevanje manjšinske problematike tudi pri odličnih znanstvenikih v Avstriji, pri katerih ta skrb ni vedno samoumevna.“

Dr. Pelinka je v zahvalnih besedah ocenil koroško politično klimo in zavrnil nasprotovanje koroških politikov vmešavanju v koroške zadeve. Narodnostna problematika in tudi nemški nacionalizem po njegovem mnenju nista samo koroški zadevi, zato obljublja, da se bo „vmešaval“ še naprej, in to kot Avstrijec in kot politolog: „Kot Avstrijec zaradi skrbi za nenacionalističen, etnično nefundamentalisti-

čen značaj naše demokratične republike, zaradi skrbi za izpolnitev državne pogodbe, zaradi skrbi za ugled Avstrije v svetu, saj je še vedno najbolj prominentna avstrijska osebnost tega stoletja Adolf Hitler. Kot avstrijski politolog pa zaradi interesa, da bi z demokratičnimi sredstvi znali obiti etnično motivirane napetosti...“

Svoj govor pa je dr. Pelinka zaključil z besedami: „Avstrija je domovina slovensko govorečih in tudi nemško govorečih Korošcev. Kot avstrijski Avstrijec imam grozljivo vizijo, pojavlja se mi scenarij, po katerem naj bi slovenski Korošci odšli iz Koroške in s tem tudi iz Avstrije. Pa ne nujno tako kot že nekoč, ampak morda na povabilo demokratične Slovenije. Z ozirom na to vizijo imam kot avstrijski Avstrijec do slovenskih sodelavcev veliko prošnjo: Prosim, ne pustite nas, za božjo voljo, same nemškim Korošcem.“

Jože Rovšek

Dr. Matevž Grilc, prof. dr. Anton Pelinka in dr. Janko Zerzer

Evropi grozi povratek nacionalizma

Po podelitvi Einspielerjeve nagrade univ. prof. dr. Pelinki je imel le ta predavanje na temo „Die Rückkehr des Völkischen“ (Vrnitev nacionalizma). Svoje misli je razdelil na 4 sklope.

1. Osnova za fundamentalizem (etnični, religiozni) je poenostavljeno, monistično gledanje na identiteto. Le ta pa je v resnici večplastna in večdimenzionalna. Identitete ni moč zreducirati zgolj na etnično ali religiozno pripadnost.
2. Nastajanje novih držav povečuje nevarnost vojne.
3. Vzhodna Evropa se je povrnila v predmoderno in zaradi tega se zahodne norme družbenega življenja ne morejo razviti. Resimplifikacija družbenega življenja na vzhodu bo lahko zajela tudi zahod. Viden znak za to je heroizacija lastne zgodovine (Srbijska/Kosovo, Hrvaška/Ustaša, Slovaška/Tiso ipd.).
4. Zahodna Evropa ima pri reševanju etničnih odnosov več ali manj pozitivno bilanco. Vzrok za to je tako imenovana konkordančna demokracija, ki sloni na delitvi oblasti (Kanton

Jura v Švici, Južno Tirolska ipd.)

Dr. Anton Pelinka

Samoodločba narodov na mednarodnem področju ohranja konfliktno konfiguracijo (Srbijska/Kosovo; Hrvaška/Srbska „manjšina“), v intranacionalni sferi pa ogroža države. Tudi zapadne demokracije se ob razpadu vzhodnega bloka in povečane migracije razvijajo v smer intolerance, kar se vidi v odnosu do tujcev in sploh do vojne. Afrika-

nizacija Evrope (dolgotrajne lokalne vojne) postaja ob bivši Jugoslaviji dejstvo. Evropa se je z vojno očitno sprijaznila.

Zanimivemu predavanju je sledila prav tako zanimiva razprava. Na vprašanje, ali udeležba pri oblasti ne pogojuje homogenizacije po nacionalno-etničnih kriterijih v smislu monističnega, enodimenzionalnega pojmovanja identitete, je predavatelj odgovoril, da je konkordančna demokracija možna le, če sta oba partnerja približno enako močna. Šibkejši mora postati močnejši, sicer ta oblika delitve oblasti ni možna. Predavatelj se je v nadaljevanju razprave izrekel za bolj tolerantno politiko do tujcev in manjšin.

V posebni izjavi za dnevnik Republika pa je dejal, da bi bila etnična zbornica smiselna le pod pogojem, če bi jo podprla celotna slovenska narodnostna skupnost. V nasprotnem primeru taka zbornica ne bi dosegla svojega namena, ker ne bi strnila sil koroških Slovencev pri uveljavljanju narodnostnih pravic.

Volitve z neprijetno senco

Takoj po končanih volitvah in preštevanju prvih glasov se je pokazala tudi senčna plat. Že v predvolilni kampanji se je kazalo, da v Sloveniji obstaja nova stranka, s katero je treba resno računati – Slovenska nacionalna stranka Zmaga Jelinčiča. Ta je že na televizijskih okroglih mizah in v radijskih in časopisnih intervjujih deloval zelo samozavestno, njegovi odgovori pa so bili karseda populistični. Odkrito je zahteval revizijo zakona o državljanstvu in celo etnično čisto Slovenijo.

Njegova samozavest pa, kot se je izkazalo, ni bila brez osnove. Ob prvem volilnem nastopu je njegova stranka presneto dobro odrezala in s 9,88 odstotka glasov vstopila v parlament. S tem je postala četrta najmočnejša stranka. Ta meteorski vzpon potrjuje, da je Jelinčič s svojim programom zadel v črno pri mnogih Slovencih.

Slovensko nacionalno stranko lahko smatramo za ekstremno desno. Na tem krilu pa je še nekaj strank, ki pa niso

prišle v parlament. Kot prva je Grosova Liberalna stranka, znana po eksibicijah njenih poslancev v prejšnji skupščini, zelo blizu pa je tudi Pirnatova Narodno demokratska stranka in še nekaj zunajparlamentarnih novih strank. Volilci teh strank pa so potencialni volilci Jelinčiča in tega se ta prav dobro zaveda. Tudi tiho zaveznitvo omenjenih strank je za slovensko politično klimo zelo neprijetno.

Jelinčič je znan po tem, da je ustanavljal oborožene skupine, da so njegovi privrženci že pretepli nekaj južnjakov, da so ga v septembru celo priprli zaradi suma, da je bil vpleten v afero z ilegalnim orožjem.

S svojim programom etnično čiste Slovenije je razpihnil mržnjo do „tujcev“ iz republik nekdanje Jugoslavije in jih celo obtožil, da so krivi za nezaposlenost v Sloveniji. Take primere pa poznamo v Evropi in nič čudnega ne bo, če bo tudi v Sloveniji prišlo do kakih izgrediv. Za to ostajajo plodna tla.

Jože Rovšek

In memoriam † Hugo Reinprecht

Zares nepričakovano nas je za vedno zapustil poslužni predsednik Koroškega deželnega šolskega sveta prof. Hugo Reinprecht.

Do leta 1989 je bil vodja oddelka vadniške šole na celovski pedagoški akademiji in kot priznan šolnik, pedagog in politik je sodeloval tudi pri organu, ki si je zastavil za cilj razrešiti nad vse kočljivo in sporno manjšinsko šolsko vprašanje. To pomeni, da je bil pokojni eden izmed očetov tako imenovanega „pedagoškega modela“, ki je bil in je pri nekaterih še danes – kamen spotike, čeprav je večina dvojezičnih učiteljev že drugačnega mnenja: dva učitelja v istem času zagotovo več naučita kot eden. Navsezadnje je verjetno pozitivno tudi nižje število učencev pri pouku. Po mojem mnenju pa je najbolj pomembno to, da se je v zdušje okrog dvojezične šole na Koroškem umirilo.

Ko je sedaj že rajni Hugo Reinprecht leta 1989 postal vodja Koroškega deželnega šolskega sveta, ni trajalo dolgo in moji odnosi do njega so postali zelo odprti: obojestransko zaupanje je raslo in kmalu sva – če smem tako reči – postala prijatelja. Pri tem je verjetno igralo pomembno vlogo tudi navdušenje za nemškega pesnika R.M. Rilkeja. Nešteto njegovih pesmi je v ožjem krogu večkrat prav doživeto recital na pamet. Tudi za naše narodnostne probleme se je kot predsednik začel intenzivneje in globlje zanimati. Njegovo razumevanje in gledanje na naše skrbi in prizadevanje za obstoj slovenskega jezika na

Koroškem se je precej spremenilo.

Za informativno brošuro „Zweischpracher Unterricht in Kärnten“, ki je pred nedavnim izšla pri Mohorjevi, je predsednik Hugo Reinprecht zapisal med drugim tudi te stavke: „Načelno je to prednost, če se otroci učijo dveh jezikov. V tej starosti se otroci igrave učijo drugega jezika... Menim, da je treba otroka spodbujati k učenju jezikov, posebno še na južnokoroškem ozemlju. Da se nemško govoreči prebivalci niso učili slovenščine, je bila zgodovinska napaka. V smislu medkulturnega sožitja je potrebno jezik sodeželana obvladati toliko, da se z njim lahko brez težave sporazumeš.“

Dvojezična šola ima nalogo paziti na urejeno sožitje. Z znanjem drugega deželnega jezika naj bi med seboj lažje in bolje izhajali, stopnjevali jezikovno kompetenco v dveh jezikih in izkoristili gospodarske kon-takte.

Hvala rajnemu predsedniku H. Reinprechtu za te besede, ki sedaj po njegovi prerani smrti dobivajo obeležje oporoke.

Dr. Anton Feinig

Dr. Pavle Zablatnik – siva eminenca koroških Slovencev

Velike duhove navadno odlikuje njihova preprostost in skromnost. Ti odliki sta lastni tudi dr. Pavletu Zablatniku, mimo katerega nihče, ki se ukvarja z zgodovino koroških Slovencev, ne more. Njegova nenehna prisotnost v kulturnem, političnem in seveda tudi verskem življenju je pustila na Koroškem svoj pečat. 4. decembra je dr. Zablatnik praznoval svoj 80. rojstni dan, čil, zdrav in poln načrtov.

Gospod Zablatnik, najprej Vam čestitam za okroglo obletnico. Kako se počutite kot upokojenec, ki je še vedno zelo aktiven?

No ja, dolgega časa ne poznam, če bi hotel zvedeti, kaj pomeni to, bi moral pogledati v kak slovar.

Vi ste ena tistih osebnosti, ki so odločilno vplivale tako na kulturno kot tudi na politično življenje na Koroškem.

Razmere so zahtevale, da smo se vpregli tam, kjer je bilo pač treba, kot smo rekli – za blagor naroda. Ker sem pač

Z dr. Pavletom Zablatnikom se je pogovarjala Sonja Wakounig.

slovenskih korenin – Bilčovs je bil v moji mladosti strnjeno slovenski, občina je bila slovenska, in spominjam se, kako je župan navadno po maši razglasil nove predpise, ki so bili sicer v nemščini razobešeni na tabli, lepo po domače. Tudi učitelji so morali znati slovensko, čeprav je bila šola utrakvistična. Slovenski pouk smo imeli samo pri verouku, kjer smo se morali delno na pamet učiti iz katekizma. To je bila izredna jezikovna šola, nabrali smo si jezikovnega zaklada, tudi slovnice in čuta za jezik. Na gimnaziji je veljal še tisti zakon iz časa pomladi narodov, ki je določal, da morajo narodi v monarhiji imeti poleg nemščine tudi možnost učenja v materinem jeziku. Gimnazijci smo stanovali v Marijanišču, sošolce pa sem imel iz vse Koroške. V domu niso radi slišali, če smo govorili slovensko, očitati so nam, da je to neolikano do drugih, češ da nas drugi ne razumejo. Dijaki smo bili tako aktivni, da smo izdajali svoj list Zvezda, ki smo ga pisali na roko. Zelo smo se zanimali za slovensko literaturo in profe-

sorja pripravili do tega, da se snov ni končala z Jurčičem, pač pa da je vključil še slovensko moderno.

Teologijo sem študiral v Celovcu – do leta 1938 – po posvečenju pa sem takoj odšel v župnijo v Šentlenu pri sedmih studencih, ker so tam že bili zaprli tamkajšnjega župnika. Tam sem imel težave zaradi slovenščine, ortgruppenleiter mi je grozil, tožil me je pri Heimatbundu, češ da sem še hujši kot moj predhodnik. Po vojni mi je župan povedal, da sem ves čas z eno nogo stal v Dachauu, in še danes mi je v zadoščenje, da sem se uspešno uprl tako ortgruppenleiterju kot županu.

Nacisti so hoteli, naj odstranim slovenske napise v cerkvi, – to jim je uspelo šele l. 1943. 8. maja leta 1945 sem enostavno odlepil papir, s katerim so bili preplepljeni, pa je bilo spet vse v redu.

Tu vidim paralele z današnjim časom, ko politične grupacije spet hočejo odločiti o slovenščini v cerkvi, kar razgalja težnje, da bi nekateri spet radi totalitarni sistem, kjer politika odloča o ravnanju cerkve.

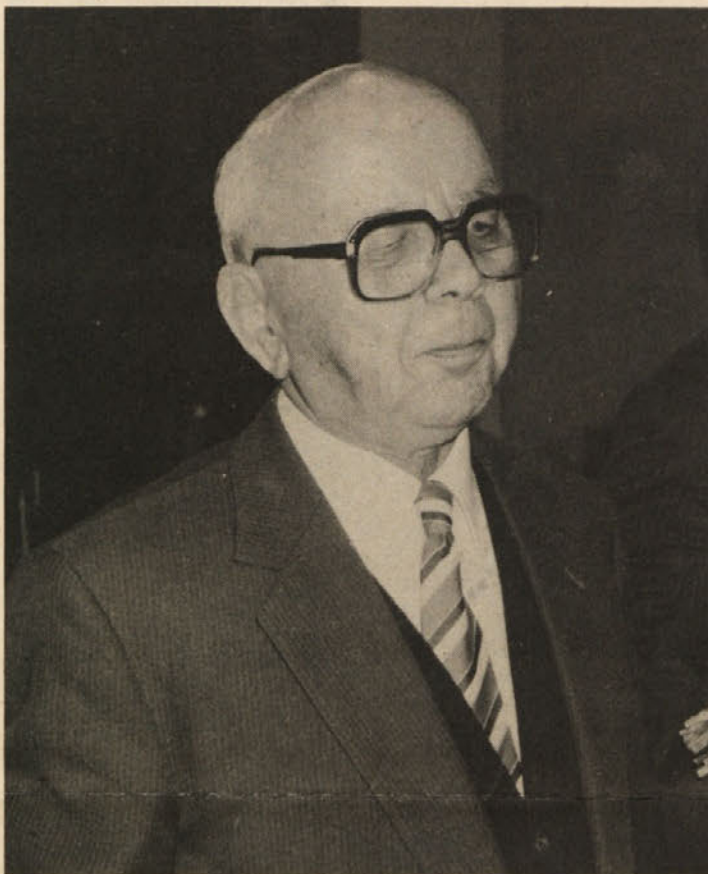
Očitajo nam, da delamo politiko, če v cerkvi uporabljamo slovenski jezik. Duhovnik v župniji najbolje ve, kako je treba in tudi škofijstvo mu ne bi smelo ukazati, naj ravna proti svoji vesti. Ob zdajšnjih zahtevah pa je škofija vendarle zavzela zelo odločno stališče, kar je zelo v redu, saj so slovenski duhovniki v preteklosti večkrat pogrešali moralno podporo višjih instanc.

Vključevali ste se tudi v politično življenje koroških Slovencev. Po vojni je prišlo do politične razcepitve in do ustanovitve dveh političnih organizacij. Kako ste doživljali te case?

V moji mladosti je bilo tako, da smo imeli samo eno politič-

no in kulturno organizacijo. Po vojni sem bil v Gradcu, kjer sem študiral, zato je ta razkol šel takrat nekoliko mimo mene. Šele po zaključenem študiju leta 1951, pa med počitnicami, sem natančneje videl, kaj se dogaja: državna pogodba, skupna spomenica...Ravnatelj

rodnostna vprašanja, kjer je bil vodja Lojze Ude. Pa smo se peljali tja. Ude sam ni mogel storiti ničesar, skušal nam je izposlovati termin pri šefu slovenske vlade, pa nas niso hoteli sprejeti. V delegaciji sta bila z menoj še tedanji tajnik NSKS Foltej Inzko in odbornik Jane-

Tischler (tedanji predsednik Narodnega sveta) me je nagovoril, češ – ti si sošolec Francija Zwittera, ki je predsednik Zveze slovenskih organizacij, ta ne želi, da bi sodelovali pri sestavljanju skupne spomenice avstrijski vladi, da bi ta vedela, kako si predstavljamo zaščito manjšin v državni pogodbi in člen 7. Dve spomenici bi pomenili blamažo za koroške Slo-

žič. Ude je menil, da imajo ženske mehkejša srca, zato je skušal dobiti termin pri Vidi Tomšič. Ni je bilo v Ljubljani, bila je na nekem srečanju študentov v Kopru, kjer je imela predavanja. Spominjam se, bil je petek, pa smo si rekli: naredimo izlet. Šli smo v Koper, tam pa srečamo vrsto koroških študentov, ki so bili na teh predavanjih. Vida Tomšič je res

„Bolj nevarni od Heimatdiensta so slovensko govoreči starši, ki s svojimi otroki ne govorijo slovensko.“

vence. Obiskal sem Zwittera, ki je svoje stališče samo potrdil, ker da je odbor ZSO tako sklenil. Dr. Tischler je bil razburjen in je sklenil poslati delegacijo na „nevtralna“ tla, v Ljubljano na Inštitut za na-

predavala, a nismo prišli do nje. V ponedeljek zjutraj smo bili spet v Ljubljani, toda tudi Tomšičeva nas ni sprejela. Naša delegacija je izjavila, da smo tu zato, da izvemo, ali je odklonilno stališče res iz vrst ZSO. In dobili smo potrjeno, kar smo domnevali, da je to ukaz iz Ljubljane. Nismo si mogli predstavljati, da bi se Slovenci na Koroškem ne mogli pogovarjati. Povedali smo, da bo to seveda prišlo v zgodovino in da naj se tega zavedajo.

Kmalu zatem mi je telefoniral Franci Zwitter. In tako je le prišlo do skupne spomenice, ker so v Ljubljani prižgali zeleno luč.

Kmalu nato ste začeli sodelovati pri izdajanju lista „Enotnost“.

Nisem ga izdajal sam, urednika sta bila Franci Haderlap in Janko Messner. List je imel

namen zblížati obe organizaciji, saj se nismo mogli sprijazniti s tem, da ne bi imeli skupnega jezika.

Dolga leta ste bili tudi ravnatelj slovenske gimnazije. Kaj Vam je tista doba pomenila?

Govoriti, predavati v slovensčini slovensko govoreči mladini, to je bilo zame največ. Eden od uspehov, ki se jih rad spominjam, je bila gradnja novega psolopja. Uspelo nam je, da je nalog za načrt dobil naš domači arhitekt in pedagog Oswald skupaj z arh. Nitschem. Potem ko smo 17 let živeli pod „tujo streho“, je bilo zadoščenje veliko, ko smo se vselili še pred maturo leta 1975, čeprav se je stalno kaj zatikalo zaradi malenkosti.

Ogromno ste storili na narodopisnem področju.

Ja, s tem sem se začel intenzivno ukvarjati med študijem in leta 1951 sem diplomiral iz narodopisa. V korist mi je bilo, da sem imel kot duhovnik pa tudi kot ravnatelj gimnazije veliko stikov z ljudmi, ki so mi omogočali raziskave. Trenutno se ukvarjam z ljudsko medicino, kjer je veliko materiala o zdravnih zeliščih, zaklinjanju, „dol žebranju“ in podobno. Tudi ljudska medicina je bila uspešna, ker je pač slonela na izkušnji.

Kako pa gledate na kulturno dogajanje na Koroškem danes?

Dveh kultur ni, je samo ena, vendar pa morda ni tako zelo narobe, če je malo konkurenčnosti med dvema kulturnima organizacijama, v kolikor znata sodelovati, če imamo že dva politična tabora. Mislim, da zdaj ni mogoče ustvariti eno samo kulturno organizacijo. Naj oplajata druga drugo, ne da bi ustvarjali nasprotja.

Obstajata tudi dve politični organizaciji koroških Slovencev. Slišati je očitke, da se preveč „kregata“.

Jaz se tudi kregam!

Pravzaprav si organizaciji trenutno nista enotni le v stališčih do zastopstva. Kako naj bi našli skupno pot?

To je prekompirano, jaz ne poznam receptov, na vsak način pa bi moral nastati nek odbor, v katerem bi se znali pogovarjati. Narodni svet ima svoj sklep, Zveza ima svoje stališče.

Kakšno je vaše stališče do preštevanja manjšine?

Preštevanje smo vedno odklanjali. Premalo je poguma, da bi se odločno pokazali, premalo je pogumnih Slovencev. Siliti pa ne moreš nikogar. Prisila je od drugod, pa se ne pokaže navzven. Kdor hoče prešteti, natančno ve, da se jih ne bi veliko odkrito priznalo, da so Slovenci. Bolj nevarni od Heimatdiensta so slovensko govoreči starši, ki s svojimi otroki ne govorijo slovensko.

Hvala za pogovor!

Dr. Zablatnik leta 1951, ko je promoviral na graški univerzi

KULTURNI KOTIČEK:

Theater für alle Kärntner
Gledališče za vse Korošce

Pod tem geslom je prejšnji intendant Wochinz programsko in tudi po obisku – proti prejšnji praksi gostovanj po podeželju – uspel ustreči vsej Koroški. Tudi finančni prispevki za celovško gledališče so razdeljeni na deželo in mesto.

Če naj drži gornje geslo o gledališču za vse Korošce, se moramo vprašati, kako je s koroškimi Slovenci? Pri tem je treba poseči daleč nazaj. V „Albumu Koroške“, ki ga je izdala britanska obveščevalna služba v Celovcu, je na osmi strani slika s podnaslovom „Zgodovinski dan v celovškem gledališču: Prvi nastop združenih pevskih zborov SPZ – 14. junija 1947“. Od tedaj do današnjega dne so se v tej hiši zvrstile številne in različne slovenske prireditve. Starejšim bo v spominu eno prvih gostovanj Ljubljanske opere na povabilo SPZ „Gorenjski slavček“.

V določenem obdobju je kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo nudila vpogled v gledališko, predvsem pa v operno ustvarjalnost matice. Med drugim se spomnimo Smetanove „Prodanane neveste“ in redko izvedene Wolf-Ferrarijeve opere „Štirje grobijani“ s štirimi prvovrstnimi basisti, vse izvedene v slovenskem jeziku. SPZ je vseskozi z gostovanji v Mestnem gledališču skrbela za predstavitev gledališkega ustvarjanja v Sloveniji. Drabosnjakov Izgubljeni sin, Kmeclovi Mutasti bratje, Shafferjev Amadeus – da omenimo le nekatere gledališke predstave.

Krščanska kulturna zveza se je po dokaj razgibani dramski dejavnosti leta 1962 odločila za nastop domače

koroške skupine v Mestnem gledališču, prav tako v letih 1964 in 1965. Od leta 1966 pa tudi KKZ sprejema gostovanja iz Trsta, pozneje tudi iz Slovenije, v Mestnem gledališču pa nastopajo tudi še koroške skupine.

Če naj tudi za nas koroške Slovence velja geslo „Gledališče za vse Korošce“, moramo ugotoviti, da temu ni tako, kajti vselej smo morali vstop (reci najemninno) v „centralni koroški temelj“ drago plačati. To mačehovsko stališče do našega jezika in kulture je bilo doslej samoumevna realnost. Tudi sami smo se že navadili na to. Ali nam je to res treba? Zakaj ne bi v Mestnem gledališču našo letno najboljšo produkcijo pokazali brezplačno. Kar ozrimo se na sedanjo našo razgibano in tudi kvalitetno gledališko dejavnost.

S pomočjo režiserjev iz Slovenije so dosežki nekatere skupin res na visoki ravni. Samostojne skupine, ki se zberejo za posamezne gledališke projekte, v večini primerov uspejo. Ne nazadnje pa so tudi naši domači režiserji v zadnjih letih dobro napredovali. Če vse to upoštevamo, lahko ugotovimo, da imamo kar lepo letno ponudbo gledaliških dejavnosti. Če bi vse to pregledala neodvisna strokovna žirija in odločila, da je vredno, da se ta ali oni projekt predstavi v Mestnem gledališču, bi bila to nagrada za skupino in bi bili napor za napolnitev gledališča res utemeljen. S tem bi presegli tudi samo lokalni pomen gledališkega uspeha.

Sedanje vodstvo v Mestnem gledališču nam je že nakazalo spremembe.

Hanzi Weiss

Izobraževalni seminar SPZ

Pretekli konec tedna so se društveni, odborniki in sodelavci Slovenske prosvetne zveze srečali na 4. izobraževalnem seminarju v Zrečah. Tokrat so se ukvarjali z delom v javnosti. Seminar je vodil generalni tajnik IG Kultur Österreich dr. Gerald Gröchenig. Po uvodnem predavanju, ki je obravnaval delo v javnosti in delo z mediji, so udeleženci v delovnih skupinah izdelali koncepte za štiri konkretne

projekte, ki so ta čas na programu v društvih. Porodile so se zanimive ideje, kako bi lahko bolj učinkovito predstavili delo društev v javnosti, ki bi ob uresničevanju prav gotovo prispevale k boljši vključenosti slovenske kulture v zavesti ljudi na Koroškem.

Vsekakor bo treba tako v SPZ kakor tudi na društveni ravni prav temu področju posvetiti večjo pozornost.

pravila sprejem.

Vodja založbe dr. Helga Mračnikar je predstavila založbo in povedala, da je njen cilj osvetliti stičišča in raznolikosti dveh kulturnih prostorov in z izmenjavo literature prispevati k obojestranskemu razumevanju.

Knjigo je prevedel Borut Trekman, ki je pri Založbi Drava izdal že prevode Petra Handkeja, mojstrsko pa je prevajal tudi že Schillerja in Kleista.

Založba Drava
dvakrat v Sloveniji

V mariborski univerzitetni knjižnici so prejšnji teden predstavili knjigo Geralda Szyszkowitza Puntigam ali umetnost pozabljanja, ki je v slovenščini izšla pri Založbi Drava v Celovcu, predstavitev z branjem pa je sledila tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer je po prireditvi avstrijske ambasadorke v Sloveniji dr. Jutta Stefan-Bastl pri-

Srečanje pisateljev ob Habnarjevem jezeru
„Treba je razpoznati znake!“

Tematika letošnjega srečanja pisateljev se je ponujala sama od sebe: nacionalizem – kam plavajo pisatelji? V svojih pogledih na rastoče nevarnosti sodobne družbe pa so si bili edini vsi pisatelji, od daleč in od blizu – pisatelj mora ostati vest družbe, čeprav je vprašanje, v kolikšni meri naj se umetnik udeležuje na upravljanju življenja v družbenih sistemih. In uvodni stavek bi lahko bil zaključni stavek iz referata Jaše Zlobca: Slovenski pisatelji se ne bomo ujeli na limanice.

Lužiško-srbski književnik
Jurij Koch

Slovenska prosvetna zveza z organiziranjem tega srečanja želi tudi z dejanji doprinesti k miru in toleranci.

Kot je povedal Ace Mermolja, je edina strategija proti novemu nacionalizmu odprtost. Diskusija, ki je sledila referatom, je pravzaprav pokazala, da so si ustvarjalni intelektualci, umetniki, v svesti, da lahko ustvarjajo nove tokove v družbah, nenazadnje so opozorili na žalosten primer iz Srbije, kjer so prav intelektualci začeli z narodno gonjo in ustvarjanjem iracionalnih sovražnosti.

Jaša L. Zlobec je v svojem referatu orisal pot slovenskih intelektualcev v nastajanju nove države, na skušnjave participiranja na oblasti, ki pa se ga je slovenski pisatelj uspešno ubranil. Definicija nacionalizma je lahko tako raznolika kot družbe, v katerih nastaja, vsem oblikam pa je skupna ksenofobija (strah pred tujim), prevrednotenje samega sebe in omalovaževanje tujega, pri čemer pa je značilno pomanjkanje samozavesti v odnosu do ekonomsko močnejšega.

Streznitev po padcu Berlinskega zidu je bila boleča tako za zahod kot za vzhod: zahod je padec komunizma imel za dokaz za dokončno zmago zahodnega modela parlamentarne demokracije, na vzhodu pa so bili prepričani, da se jim poleg svobode v najkrajšem času obeta tudi blaginja. Ostali sta le še dve vrednoti: blaginja in varnost. Zahodna Evropa obojega ne more zagotoviti, drugih vrednot ni, zato se je razbohotilo sovraštvo do tujcev in do vsega drugačnega. (Zlobec)

Ace Mermolja, Slovenec iz Italije, je v svojem referatu označil nacionalizme kot posledico trčenja med novim in stari, to pa vodi v bratomorno vojno. Tudi v združevanju Evrope prihaja do konfliktov med državami, ki jih ne moremo označevati kot partnerske odnose. Kdor sredi Evrope ne razume, kaj se dogaja v Srbiji, Bosni, na Hrvaškem in drugje, ve o sebi veliko manj, kot misli, da ve. Slovenija je izven središča epidemije le do določene mere, iskanje novih temeljev v močni nacionalni misli postavlja umetnika pred jasno odgovornost. Intelektualci v Evropi so risali in še rišejo svojo vlogo v kompleksnem interkomunikacijskem sistemu. Beseda nacija mu danes pomeni občutek določene varnosti, ima pa tudi drugačne odmeve. Nihče ne more mimo dejstva, da so ljudje v imenu rase in nacije lahko prelomili sleherni družbeni pakt.

Podobno je svoj referat zastavil Tržačan Marij Čuk na primeru knjige italijanskega pisatelja Carla Sgorlona Velika fojba, kjer razčlenjuje nastanek nacionalizma v Istri, na tem večjezičnem in večnarodnem polotoku. Nacionalizem, ki nenehno tli pod pepelom, se razplamti v kriznih časih. Pisatelj, ki živi ob meji, se vsak dan sooča z večnacionalnostjo, s sožitjem ali njegovo negacijo, z nacionalizmom. Tudi literatura se lahko znajde v družbe tiste žerjave, kateri vdahne ogenj.

Jurij Koch je tokrat prišel na pisateljsko srečanje brez običajnih peripetij na nemški meji: lužiškosrbski pisatelj, ki je že večkrat sodeloval na Obirskih srečanjih, je prebral svoj referat, ki je bil že pravi esej o trenutnem stanju v svoji domo-

vini: Razmišljanje o moji mali Nemčiji. Srž nacionalizma je povedal v naslovu: Njegovo najgloblje prepričanje je tisto v svojo lastno pomembnost. Sovraštvo do Turkov, Vietnamcev itd. se lahko kaj kmalu razširi tudi na lužiške Srbe, niso pozabljeni, znaki so tu. Res še ni gorelo v srbskih spalnicah, vendar so na delu sile, ki so že enkrat očistile nemštvo „tujega smetja“.

O položaju srbskega naroda v Lužici je Jurij Koch povedal, da se tudi tu pozna izginotje vrednot, ki jih nadomešča konzum. Napise v srbsčini nemalokrat premažejo s kljukastimi križi, v kolikor jih nadomestijo, je avtohtono ime v majhnih črkah, ki jih komajda opaziš. Spregledati, drugega ne registrirati, je ena od oblik nacionalizma. Nemčija je postala večja, njen politični razum pa manjši.

V izredno zagreti diskusiji je bila enotna ugotovitev, da ne gre razlikovati med defenzivnim in agresivnim nacionalizmom, saj se vsak zase čuti izključno defenzivnega. Sodelovali so še pesniki in pisatelji Erwin Fritz, Gösta Maier, Hermann Germ, Anita Hudl, Lenčka Kupper in Andrej Kotok. S.W.

Jani Oswald je na predvečer srečanja bral svoje pesmi

Knjige

V prilogi današnjega Slovenskega vestnika najdete dva kataloga knjig – slovenskega in nemškega, ki ju knjigarna Drava – Naša knjiga posreduje z željo, da bi opozorila na bogato izbiro knjig, ki jih je pripravila za vas. Obenem vam knjigarna Drava – Naša knjiga nudi članstvo v knjižnem klubu „Svet knjige“. Kot je iz kataloga razvidno, lahko kot član nakupujete knjige po klubski ceni (SIT X 0,118 = šil.) Nove člane, ki se bodo obvezali, da kupijo vsaj štiri slovenske knjige, čaka lepo darilo.

S katalogom knjig v nemškem jeziku pa knjigarna opozarja, da ima na zalogi tudi široko izbiro tovrstne literature. Vsa naročila sprejemamo po telefonu 0463/55464 ali po pošti. Še posebej pa bodo v knjigarni veseli vašega osebnega obiska.

Knjige, ki ste jih izbrali iz katalogov, lahko naročite na naslov Drava – Naša knjiga, Paulitschgasse 5-7, 9020 Celovec/Klagenfurt.

Prejšnji teden se je novo vodstvo Društva slovenskih pisateljev in publicistov pod vodstvom predsednika Hermana Germa pogovarjalo na Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu o animaciji mladih besednih ustvarjalcev, o prihodnjih pisateljskih srečanjih, o reviji mladje, dogovorili pa so se, da bodo prihodnjo proslavo za slovenski kulturni praznik pripravili skupno z obema kulturnima organizacijama.

Gospodu **Štefanu Dovjaku** iz Srednjega Kota za rojstni dan;
gospodu **Silbertu Uzniku** za rojstni dan;
gospe **Mariji Wrulich** z Radiš za god;

gospe **Barbi Plaznik** iz Sel za god;
gospe **Mariji Valeško** iz Pliberka za dvojni praznik;

Slovenski vestnik čestita!

gospodu **Franciju Smrtniku** za rojstni dan;
gospe **Barbari Hirm** iz Apač za god;
gospe **Miri Uznik** iz Sel za god;

gospe **Mariji Pucelj** iz Celovca za rojstni dan;
gospodu **Francu Kusterju** za dvojni praznik;

gospe **Nani Krušič** iz Velinje vasi za osebni praznik;
gospe **Elizabeti Piskernik** iz Sel za rojstni dan;

Barbari in Francu Mikuš iz Pliberka za osebni praznik;
gospe **Barbari Matitz** iz Sreja za rojstni dan;

gospe **Matildi Piskernik** iz Železne Kaple za rojstni dan;

gospodu **Marjanu Janušu** iz Kort za rojstni dan;

gospe **Štefki Kert** z Letine za rojstni dan;

gospe **Majdi Mikl** z Ločila za rojstni dan;

gospe **Štefaniji Škofisch** iz Prible vasi za rojstni dan;

gospe **Mariji Buchwald** iz Nonče vasi za god;

gospe **Mariji Taler** z Radiš za dvojni praznik;
članom pliberškega društva upokojencev za osebne praznike: **Francu Vogliču**, **Štefki Visočnik**, **Štefanu Močilniku**, **Francu Klemenjaku**, **Mancu Močniku** in **Štefki Ambruš**.

Profesorju Janku Mesnerju iz Osojnice za rojstni dan!

V Škocijanu pravo gledališče

Po lanski uspešni uprizoritvi *Mucinega doma* je škocijansko Otroška (mladinska) skupina storila nadaljnji korak. V nedeljo zvečer je z velikim uspehom uprizorila ekološko pravljico kranjske avtorice Vike Grobovškove *Do tiste stezice, tam je moje*. Presenetila je množičnost nastopajočih ter vsa potrebna oprema predstave. Dvorana Kasslovega kulturnega doma je nastala pravo gledališče.

Vztrajno delo prizadevne Helke Mlinar, mentorice otroške skupine, rojeva sadove. Toliko mladih premore le redkokatero slovensko kulturno društvo na Koroškem. Tudi domači ustvarjalci že kar plodno sodelujejo pri kulturnem snovanju. Škocijanska mladina ima kaj pokazati. Njihova predstava je pravi otroški in mladinski hit.

Ob premieri je bila Kasslova dvorana nabito polna. Gledalci, starši in sorodniki nastopajočih otrok ter prijatelji gledališča so ploskali med predstavo in mladim vlivali poguma, ki jim ga tudi sicer ni manjkalo. Predstavo je odlikoval samozavesten nastop, prava razgibanost, ki pri otrocih ni tako samoumevna.

Zgodba predstave je v bistvu preprosta, prepleta pa jo naravovarstvena tematika in morala. Dva mlada nepridiprava, Lin in Frko (Daniel Wutte in Miha Riegeltnik), se pred obveznostmi zatečeta v gozd in hočeta tam razuzdano živeti. Odmetavata pločevinke, potegneta bodečo mejo, hočeta zaječiti potok in podirati drevesa. Neutrudni Smetko (Francej Preinig) odstranjuje posledice njunega ravnanja. Škratki protestirajo proti nenaravnim posegom, pokličejo na pomoč gozdno vilo Gozdano (Monika Kassl), ta pa svojo sestro Hudo uro (Elisabeth Hrowath). Ko tudi s pomočjo Groma (Tanja Kordesche), Bliska (Barbara Gomernik), Vetra (Mirjam Gomernik), Oblaka (Sonja Figoutz in Nicole Juratsch) ne morejo pregnati nevzgojenčev, nevarnost razreši mali Škratek Copatek (Sven Wutte). Ta se po zaužitju čudežne

tekočine zaljubi v večjega razbojnika Frka, ker pa ta ljubezni ne prenese, oba pobegneta iz gozda. Premagala ju je torej ljubezen. V vlogah škratov in dreves nastopajo še Štefan

izdelal Kristijan Sadnikar, osnutke za kostume je pripravila Breda Varl, izdelale pa so jih pridne matere Starzova, Hrowathova, Marktlova in Kordescheva, za glasbo je poskrbel Hanzej Kežar ml., lučna oprema in postavitve je delo Zorana Najdenova, pri izvedbi pa mu je pomagal Alfred Starz.

Predstava je navdušujoča. Mali spodrsaljci (neizglajeni prehodi) sodijo zraven. Igralska skupina z mentorico Mlinarjevo in režiserjem Militarovom je lahko upravičeno ponosna. Z gibom, petjem in vsem spremljajočim so ustvili pravi muzikal, prepleten s plemenito idejo.

Škocijanski „Škratki“ se posvetujejo

Starz, Katja Fera, Lizika Čik, Silvia Petschnig, Sabine Lach, Kristijan Petschnig in Daniel Riegeltnik.

Predstavo je režiral Peter Militarov, v koreografskem delu mu je pomagal Zdravko Haderlap, sceno je izrisal in

Ob zaključku pa je ob splošnem aplavzu mentorica na oder povabila tudi avtorja besedil pesmic Marjana Belino.

Ponovitev predstave v isti dvorani bo v soboto ob 19. uri.

Jože Rovšek

Slavje na gimnaziji

Preteklo soboto so na slovenski gimnaziji v Celovcu počastili osemdesetletnico nekdanjega ravnatelja dr. Pavleta Zablatnika. Proslave so se udeležili številni častni gostje, predvsem z deželnega šolskega sveta ter člani njegove Kumrove družine iz Bilčova. V bogatem kulturnem programu pa so poleg dijakov gimnazije nastopili tudi pevci in instrumentalni ansambel SPD

Borovlje, s katerim bo gimnazija v prihodnjem letu partnersko povezana. Številni govorniki, predvsem kolegi iz časa Zablatnikovega ravnateljstva, so poudarili njegovo plemenito osebnost in veliko strokovno znanje ter zasluge za slovensko narodno supnost, Mirko Oraže in Ivan Lukan pa sta slavljencu izročila darila v imenu personalnega zastopstva in združenja staršev.

Častni gostje na počastitvi dr. Pavleta Zablatnika

Iz ženskega vidika

piše Štefka Vavti

Spet stolpec za ženske!

Pred dobrim letom in pol vas je vsakih štirinajst dni spremljala ženska stran. Finančne in druge težave so tedaj terjale ukinitve tega posebnega „servisa za ženske“. Situacija se žal še ni povsem uredila, vendar pa uredništvo kaže dobro voljo, tako da boste v bodoče spet vsakih štirinajst dni lahko prebrale stolpec za ženske, neke vrste žensko kolumno, v kateri se bom lotevala različnih družbenih, političnih in drugih vprašanj iz ženskega zornega kota.

Zato bo tudi naslov stolpca „Iz ženskega vidika“. S tem stolpcem – tako vsaj upam – bom imela možnost, da vam kdaj pa kdaj napišem kaj v premislek, morda tej ali oni izmed vas tudi kakšno spodbudno besedo.

Praksa kaže, da ženske teme ostajajo vedno enake, tudi če se v naši družbi veliko govori o emancipaciji in enakopravnosti ženske.

Resnica pa je dostikrat drugačna, kajti enakopravnost so največkrat le nekatere privilegirane zastopnice ženskega spola: Vse tiste, ki imajo dovolj denarja, da lahko tipične ženske naloge (gospodinjstvo, vzgojo otrok ipd.) prepustijo drugim (ženskam). Takšnih pa ni veliko, vsaj med Slovenkami ne. Več je preobremenjenih mater, ki imajo več otrok, gospodinjstvo, velikokrat pa še delo zunaj hiše, več je kmetic, ki ne poznajo prostega dneva, ne dopusta in katerim primanjkuje časa zase in za svoj razvoj, s tem pa tudi za osamosvojitve.

Velikokrat je slišati, da so se tudi moški v zadnjih letih bistveno spremenili: radi pomagajo v gospodinjstvu, opravljajo nakupe, prevzemajo vzgojo otrok, prav „tepejo“ se za pomivanje posode, kuhanje in pospravljanje. Med njimi je menda tudi nekaj „ekstremnih primerkov“ ki namesto da bi šli v gostilno na pivo, raje ostanejo doma in zlikajo perilo, ki se je nabralo med tednom.

Vas zafrkavam?

V otroškem vrtcu vsako jutro srečavam vrsto očetov, ki tja pospremijo svoje otroke in ob tem se mi poraja tale misel: Vse kaže, da so se zares spremenili!

Vendar pa res ne vem, ali je to vsakodnevno spremljanje otrok v vrtcu ali šolo zadosten dokaz za to, da sodelujejo tudi pri vseh drugih opravkih v gospodinjstvu! Ve, moje bralke, boste najboljše vedele, kakšna je resnica. Jaz pa menim, da bo navsezadnje morda le obveljal izrek: „Ni vse zlato, kar se svetli!“ Vsaj tedaj ne, ko si ogledamo tudi to, kar poteka za kulisami.

Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu in Združenje staršev na tej šoli

vabita na

Dan staršev in občni zbor Združenja staršev

ki bo v soboto, 12. decembra 1992. Ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po njem pa se bodo starši lahko med 9.30 in 12.30 uro pomenili individualno z vsemi profesorji o šolskih uspehih svojih otrok.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsednika Združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednikov računov
7. Debata in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora
9. Razno

**Predsednik
Združenja staršev**
Ivan P. Lukan

Ravnatelj
dv. sv. dr. Reginald Vospernik

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 10. 12. 19.00	na univerzi v Celovcu v bifeju	Občni zbor Kluba slovenskih študentk in študentov Celovec	KSŠŠ/C
Petek, 11. 12. 19.00	v Slomškovem domu v Celovcu	Občni zbor Slovenske športne zveze	SŠZ
Petek, 11. 12. 19.00	knjižnica na Golovici (Wölfnitz)	Koncert z oktetom Suha in razstava Doživeta arhitektura Zilje, Roža in Podjuna; prireja knjižnica Golovica, sopr. KKZ in Singgemeinschaft Wölfnitz	
Petek in sobota, 11. in 12. 12.	v univ. knjižnici v Mariboru Gospojna 10	Slovenci v avstrijski zvezni deželi Štajerski znanstveno srečanje	SAZU
Petek, 11. 12. 20.00	pri Miklavžu v Bilčovsu	Občni zbor Slovenskega prosvetnega društva Bilka	SPD „Bilka“
Sobota, 12. 12. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	Božičnica – sod. domači instrumentalisti, MoPZ Valentin Polanšek, MePZ Sele	SPD „Valentin Polanšek“
Sobota, 12. 12. 18.30	v farni cerkvi v Žrelec	Skupni advent – ubrano dvojezično adventno petje, po maši	SPD „Radiše“ in Pevski krožek Žrelec
Nedelja, 13. 12. 9.00	v farni cerkvi na Radišah	Skupni advent – nastopajo: Pevski krožek Žrelec, SPD „Radiše“ in otr. skupina in MePZ SPD Radiše, Radiški fantje	Pevski krožek Žrelec
Nedelja, 13. 12. 15.00	v farni dvorani v Šmihelu	Adventno petje – sod.: MePZ Podjuna, MePZ Gorotan, mlad. zbor iz Šmihela, instrumentalna skupina	KPD „Šmihel“
Nedelja, 13. 12. 14.00	v Modestovem domu v Celovcu	Redni občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev	NSKS
Nedelja, 13. 12. 14.00	v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu	Občni zbor in božičnica društva upokojencev v Šentjakobu	DU
Nedelja, 13. 12. 19.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Predavanje ob dnevu človekovih pravic – prim. dr. Georg Lexner: Skupno za življenje (v nemščini)	Kat. prosveta
Nedelja, 13. 12. 19.00	v gostilni Podobnik v Beli	Občni zbor Alpskega kluba Obir	Alpski klub „Obir“
Nedelja, 13. 12.	v društveni sobi v Kotmari vasi	Božičnica SPD Gorjanci	SPD „Gorjanci“
Ponedeljek, 14. 12. 20.00	na univerzi v Celovcu predavalnica z-109	Predavanje ob Dnevu človekovih pravic: Die Multikulturelle Gesellschaft und ihre Feinde – Österreich zuerst – und was dann? Predava: univ. prof. dr. Peter Gstettner	Institut für Weiterbildung

RAZSTAVE

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Guerino, Aggregate 1 in Aggregate 2, slike k arhitekturi polja, Temperirani prostor

DUNAJ

– Galerija KSŠŠ, Mondscheingasse 11, 7. okraj, Andrej Krištof, psevdonim Frilin 92, med 14. in 17. uro

VELIKOVEC

– Posojilnica-Bank Podjuna, 2. Maistr. – 10. božična prodajna razstava Jožeta Boschitz – skice – študije – dela – v poslovnem času od 8. do 12. in od 14. do 16.30 ure (do 31. 12.)

TINJE

– Dom v Tinjah – rastava del Karla Pečka, pasteli in oljate slike (do 31. 12.)

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKO ODDAJE

Sreda, 9. 12. Glasbena sreda **18.10–19.00**
Večerna 21.05–22.00 100-letnica rojstva pionirja raketne in vesoljske tehnike inž. Hermana Pogačnika

Četrtek, 10. 12. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 11. 12. Pesniška zbirka Ivane Kampuš – Violinisti Modestovega doma

Sobota, 12. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 6. 12.
6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel (p. Ivan Antolič, Žitara vas)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 14. 12. Občni zbor narodnega sveta koroških Slovencev – reportaža.

Torek, 15. 12. Partnerski magazin.

Obisk liberalnih demokratov

V ponedeljek, 30. novembra 1992 so bili na Koroškem na obisku predstavniki Liberalno demokratske stranke iz Slovenije. Srečali so se z vodstvom Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ (na sliki), Enotne liste, in Zveze slovenskih organizacij. Delegacijo LDS je vodil predsednik poslanskega kluba te stranke Jožef Školč.

Slovenski socialdemokrati za integracijski model

DS „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ podpira integracijski model manjšinskih zastopnikov pri volitvah v deželni zbor, ki ga predlaga socialdemokratska stranka Koroške in njen predsednik dr. Ambrozy, je pojasnil Tomaž Ogris, predsednik Delovne skupnosti.

Pri varovanju jezikovne in kulturne identitete naj bi bila manjšina integrirana v vseh področjih družbenega življenja, ker se večina njenih življenjskih interesov pokriva z interesi večinskega prebivalstva.

Delovna skupnost pa hkrati odklanja virilni mandat za manjšinskega zastopnika v deželnem zboru.

Integracija manjšinskih zastopnikov na listah strank pripelje do večjega razumevanja za manjšinske zadeve znotraj strank, to pa pomeni tudi učinkovitejše zastopanje manjšine.

Znotraj koroške socialdemokratske stranke kandidira za tak mandat Ana Blatnik, mlada in angažirana manjšinska zastopnica.

„Žalna mesta“ – zanimiv muzejski projekt

Ta čas si v prostorih starega Neunerjevega podjetja v Celovcu lahko ogledate zanimivo razstavo z naslovom „Trauerarbeitsplätze/Žalna mesta“, ki sta jo vsebinsko pripravila Helmut Stockhammer in Ilse Stockhammer-Wagner iz Celovca. Prireditelj razsava je Kulturni center na univerzi (Unikum), sodelujejo pa Inštitut za filozofijo, Delovna skupnost „Avidiovizualna antropologija in medijska didaktika“ ter Filozofska družba v Celovcu. Emil Krištof in Gerhard Pilgram sta poskrbela za organizacijo muzejskega projekta, pripravila pa sta tudi majhen katalog o razstavi.

„Žalno delo“ je pojem iz psihoanalize: Če zgubimo človeka, s katerim smo imeli tesne medčloveške odnose, se moramo od njega tudi psihično ločiti. Ta proces ločevanja nam je dobro znan kot žalovanje. V razstavi najdete različne vsakdanje predmete, dokumente časa in druge eksponate, ki pripovedujejo o zgodovini „posameznika“ (konkretno Stockhammerjevih), kako je doraščal v družinskih, socialnih, psihičnih in družbenopolitičnih okoliščinah tako imenovane povojne generacije.

Centralne sestavine razstave so torej osebne, družbene, ekonomske in politične „križne situacije“.

Gerhard Pilgram je v katalogu o „avtorjih“ razstave zapisal tole: „Drugi imajo v kleti mrliče, družina Stockhammer-Wagner pa ima množičen grob. Prav do stropa se kopičijo priče neuresničenih iluzij: letaki, plakati in transparenti iz dveh desetletij levičarskega upora – bo-

gata zaloga za vsakega sodobnega zgodovinarja.“

Štefka Vavti

KIS

Kmečka izobraževalna skupnost

ŠMIHEL:

Predavanje in diskusija: Kmetijstvo – kam?

Kot doslej ali nove poti?

Referent: inž. Hermann Schultes. Kmet – tla – denar: Kaj pospešuje dežela in država?

Referent: D. Angermann. Sreda, 16. dec., ob 19. uri v gostilni Loser v Šmihelu.

CELOVEC:

Južnokoroško kakovostno žganje

od proizvodnje do prodaje (za vse, ki hočejo zaslužiti več kot 80 šil, za liter dobrega žganja).

Referent: dipl. inž. Hanzl Mikl in dr. Hans Madritsch (KIS)

Tečaj 1: v petek, 18. dec., od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure

Tečaj 2: v soboto, 19. dec., od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

Modestov dom, Dr.-Joško-Tischler-Park 1

Prispevek: 300 šil.

Pozor! Prijava potrebna, ker je število udeležencev omejeno.

Prijava: KIS, tel.: 0463/38 24 38

S starimi stališči proti novim malikom? Cerkev je dobila nov katekizem!

Novi katekizem katoliške cerkve v 2865 paragrafih posreduje tako pravila za kristjane, družine, družbo, kot tudi za državne skupnosti. Cerkev v svojem standardnem spisku pravil podaja svoja (versko osnovana) stališča do vprašanj zasebnega, socialnega in političnega življenja. Nova 'moralka' je bila prejšnji teden prvič predstavljena v Parizu. Prva izdaja je bila v francoščini, v drugih jezikih pa bodo izšle v prihodnjih mesecih.

Papež Janez Pavel II. je novi katekizem imenoval „trdno normo za utrjevanje vere“ kot nadaljevanje naporov Cerkev za obnovo v smislu drugega vatikanskega koncila. Nova verzija naj ne bi nadomestila že obstoječih in od cerkve priznanih katekizmov. Bila naj bi vzpodbuda in pomoč pri oblikovanju novih lokalnih tekstov, „ki naj ustrezajo različnim situacijam in kulturam, vendar naj skrbno utrjujejo enotnost vere in zvestobo do katoliškega nauka“. Katekizem naj v luči vere osvetli „nove situacije in probleme, ki jih v preteklosti še ni bilo“. Delo ima „kolegialni značaj“, saj je „rezultat sodelovanja celotnega episkopata“, poudarja Janez Pavel II. v svoji apostolski konstituciji „Fidei depositum“.

V strnjeni obliki objavljamo glavne izpovedi k nekaterim osrednjim družbenopolitičnim točkam v novi izdaji katoliškega katekizma:

● **Kraja:** Obsoditi je treba vsako obliko neupravičenega prisvajanja imetja sočloveka, tudi če to ni v nasprotju z zakoni, prav tako izplačevanje nepravilnih plač in zviševanje cen, špekulacijo, korupcijo, zlorabo javnih dobrin, slabo opravljeno delo in davčno goljufijo.

● **Mamila:** Uporaba mamil pomeni veliko krivdo.

● **Imigracija:** Bogatejše nacije (države) morajo v okviru svojih možnosti sprejeti tujce ter skrbeti, da so njihove pravice spoštovane.

● **Ženska kot duhovnik:**

Jezus je odločil ustanoviti svet dvanajstih apostolov – moških, in ta dvanajsterica je storila enako. Cerkev se čuti vezano na odločitev Gospoda.

● **Homoseksualnost:** Za večino homoseksualcev to predstavlja preizkušnjo. Zato jih je treba obravnavati s spoštovanjem sočutjem in senzibilnostjo. Homoseksualna dejanja so proti zakonom narave, zato so homoseksualci pozvani k vzdržnosti.

● **Horoskopi:** Vse oblike malikovanja, pozivanje satana in demonov ter mrtvih je treba zavrniti. Horoskopi, astrologija in prerokovanje izražajo željo po posluževanju s temnimi silami.

● **Kult telesnosti:** Neopaganska intencija, ki se nagiba k pretiranemu kultu telesnosti, ki malikuje telesno perfektnost in športni uspeh, je v nasprotju z moralno.

● **Vojna:** V primeru upravičene obrambe je uporaba orožja možna. Država ima pravico in nalogo svojim državljanom naložiti potrebne dolžnosti za nacionalno obrambo, vendar mora enakopravno obravnavati tudi tiste, katerim vest ne dopušča uporabe orožja.

● **Orožje:** Država ima pravico in dolžnost kontrolirati proizvodnjo in trgovino z orožjem.

● **Samozadovoljevanje:** Za dokončno oceno krivde ... je treba upoštevati psihične in socialne faktorje, ki lahko moralno krivdo zmanjšajo na minimum.

● **Seksualnost:** Seksualnost v zakonu je vir radosti. Stvarnik sam je določil, da obojestranska totalna vdanost zakoncev predstavlja veselje in zadovoljitev tako telesa kot duha. Zato zakonci ne delajo nič slabega, če to veselje iščejo

● **Evtanazija:** Dejanje ali opustitev pomoči, ki privede do smrti, da bi napravilo konec bolečinam, je uboj, ki je v težkem nasprotju z dostojanstvom človeka in spoštovanjem boga. Prekinitev obremenilne, nevarne ali nesorazmerne medicinske procedure pa je lahko tudi legitimna.

● **Poskusi z živalmi:** Legitimno se je posluževati živali za medicinske in znanstvene poskuse, če ostanejo v razumnih mejah, če se poslužujejo moralno sprejemljive prakse in če prispevajo k zdravljenju ali reševanju človeškega življenja. Dopuščati, da živali po nepotrebnem trpijo, pa je proti človekovemu dostojanstvu.

● **Genocid:** Izbris ljudstva, nacije ali etnične manjšine mora biti preklot kot smrtni greh. Upreti se ukazom, ki odrejejo genocid, je moralno.

V definiciji življenjskih pravil za današnjega kristjana, kako naj danes pojmuje deset zapovedi, je razvidna tendenca Cerkev po iskanju modernih odgovorov na aktualna vprašanja. V mnogih pasajah je opazen vpliv zadnje papeževe enciklike o socialnih vpraša-

Poglavar rimokatoliške cerkve Janez Pavel II.

in uživajo. A pri tem morajo ostati v okviru prave mere. Telesno združenje med možem in ženo zunaj zakona je v težkem protislovju s človekovim dostojanstvom in s človekovo seksualnostjo.

● **Splav:** Človeško življenje je treba v vsakem primeru spoštovati in varovati od oploditve dalje. Udeležba pri splavu pomeni veliko krivdo in ima za posledico ekskomunikacijo.

● **Umetna oploditev:** Otrok ni pravica, temveč darilo. Darovati seme ali posojati materino je skrajno nečastno. Pri zakoncih je umetna oploditev manj problematična, vendar kljub temu moralno nesprejemljiva.

● **Ločitev:** Krši naravne zakone, sveto zvezo in je nemoralna.

● **Smrtna kazen:** Za varovanje sožitja v družbi je upravičeno izločiti tiste, ki družbo ogrožajo. Zato cerkveni nauk priznava pravico in dolžnost legitimne avtoritete, da jih kaznuje v razmerju s težo njihovega delikta in da v skrajnem primeru ne izključuje smrtne kazni.

njih: gospodarstvo naj služi človeku in ne samo dobičku, izkoriščanje in suženjstvo je zlo, bogate države so dolžne pomagati revnejšim itd.

Pri novem katekizmu pa zbode v oči nagnjenost k kompromisnim ali polovičnim rešitvam. Na primer pri živalskih poskusih ali smrtni kazni, kjer argumentacija o „pravi meri“ ali o prioritetah državne oblasti navsezadnje relativira vprašanje, ali naj za kristjana glede teh vprašanj ne bi veljalo načelno odklonilno stališče. Odklonilno stališče do evtanazije ali do umetnega spočetja bo v bodoče gotovo še vprašanje razprav.

Da ne govorimo o tistih delih novega katekizma, v katerih Cerkev Janeza Pavla II. še vedno izpostavlja svoj konzervativni profil: žena nima kaj iskati v poklicu duhovnika, ločitev zakona še vedno ni akceptirana, stališče do uravnavanja rojstev s pilulo ali prezervativom je še naprej negativno.

Novi katekizem bo zdaj stopil v veljavo namesto katekizma iz 1925. leta.

Slowenischkurse beim BFI

Das Berufsförderungsinstitut organisiert im Jänner wieder Slowenischkurse für Anfänger. Die Kurse sind in erster Linie für Arbeitslose und Arbeitssuchende, die mit dem Erlernen der slowenischen Sprache bessere Berufschancen haben, bestimmt. Interessant sind sie auch für Frauen, die einen Wiedereinstieg ins Berufsleben anstreben und vielleicht einige Jahre wegen der Kinder zu Hause geblieben sind.

Der Anfängerkurs beginnt am 11. Jänner und dauert 10 Wochen, anschließend findet ein Fortsetzungskurs statt. Für alleinstehende Mütter mit Kleinkindern ist auch eine finanzielle Unterstützung

für die Kinderbetreuung vorgesehen. Während der Dauer des Kurses bekommen die Teilnehmer eine Unterstützung wie die Arbeitslosen.

Die Slowenischkurse beim BFI sind äußerst intensiv und schon nach dem ersten Kurs haben die Teilnehmer solide Kenntnisse für den Alltagsgebrauch, wobei besonderes Augenmerk auf die Kommunikation im Parteienverkehr gerichtet ist.

Interessenten/Innen sollen sich bei ihrem Betreuer am Arbeitsamt melden, wo sie weitere Informationen erhalten werden.

Machen sie Ihre Mitbürger auf diese Möglichkeit aufmerksam!

LESERBRIEFE

Kärntner Heimatdienst bei „Miklavž“

In diesem Haus, wo vor 50 Jahren, umzäumt mit Stacheldraht der Schreibtischmörder – Gemeindesekretär und Ortsgruppenleiter residierte und mit seinen Volksgenossen die Beschlüsse gefaßt, unsere Lieben nach Auschwitz-Birkenau dem Mengele ausgeliefert hat, ohne Wiederkehr, treffen sich 1992 Feldner & Co. und vielleicht Leute von der ehemaligen Nazibrut?

Macht das Geld jede We-ste weiß???

Anthony Josef Mischitz,
Celovec, Klagenfurt

Ehrenzeichen des Landes Kärnten an Dr. Josef Feldner

Die Sektion Radsberg der SPÖ, Gemeindeorganisation Ebental, lehnt vehement die Ehrung von Personen wie Dr. Josef Feldner mit höchstem Orden des Landes Kärnten ab:

Dr. Josef Feldner läßt in seinem Wirken weder Versöhnliches noch Verbindendes im Lande erkennen.

Die Förderung von Nationalismen jeglicher Art müßte in Zeiten wie diesen jeder ernsthafte Demokrat für bedenklich halten.

F.d. Ortsorganisation Radsberg Dipl.-Ing. Stefan Orasche

Iščemo zanesljivo sekretarko direktorja podjetja

Znanje slovenščine potrebno.

Če se želite pridružiti finančno močnemu podjetju, nas pokličite.

SLOVENIJALE
HOLDING
Gesellschaft
m.b.H.

9013 Paradeiserg. 9/1
Klagenfurt/Celovec
telefon: (04 63) 55 8 04

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefax 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefax 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefax 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefax 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefax 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojece 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Jesenski obračun

V današnji številki Vam poročamo o stanju koroških klubov ob zaključku jesenskega dela prvenstva v nogometu. Omejili smo se na klube v spodnji ligi-vzhod in 1. razred-D.

PODLIGA VZHOD

BILČOVCI:

Igralci: Slapnig, Rajnovič, Partl, Schlemitz, Durnik, Schaunig, Kuess, Ramusch, Hobel, Weichboth, Fischer, Quantschnig, Schellander, Rauter, Schlemitz, **trener-igralac** Sigi Hobel.

Ekipo trenerja Hobla zaseda trenutno 5. mesto in ima 18 točk. S tem zaostaja le 3 točke za vodečim Atus Borovlje.

Bilčovščani nedvomno štejejo med najboljša moštva v podligi. Vzroke zato je navedel trener Hobel: „Imeli smo srečo in dobili res dobrega legionarja, zelo uspešno je igral tudi mladi, perspektivni igralec Durnik, poleg tega pa sta bila Kuess in Partl v izredno dobri formi. Veseli me, da smo dosegli največ golov, že tri več kot lani v vsej sezoni. Spremenili smo način igre, igramo

od zadaj, akcije tečejo preko sredine in tako imajo tudi napadalci lažje delo. Sedaj šele igramo pravi nogomet. Želim si, da bi bil tudi ob koncu prvenstva v prvi tretjini lestvice oz. da bi vsaj obdržali to mesto.“

ŽELEZNA KAPLA:

Igralci: Vrah, Baloh, Kočock, Lipusch, kukovica, Rozmann, Reinwald, Germadnik, Grubelnik, Wicher, Ošina, Jenschatz, Schorli, Ramšak, Kuchar; **trener:** Germadnik – pozneje Jože Fera.

Tudi Jože Fera, ki je Kapelčane treniral v zadnjih tekmah, ni mogel preprečiti, da moštvo ne

bi prezimilo na zadnjem mestu. Za Kapelčane je bil prestop iz nižjega v višji razred nekaj povsem novega. Drugačen način igre, drugačen trening. Temu pa neizkušeni trener-igralac ni bil kos. Poleg tega so se vrstile poškodbe, med katerimi je bila zagotovo najusodnejša poškodba golmana Miloša Rusa. Jože Fera, ki igralec dobro pozna, ne obupava: „Moštvo se bo gotovo obdržalo v podligi. Kmalu morajo poiskati trenerja, nato pa pridno trenirati tudi čez zimmo. Vigredi bo spet lahko igral golman Rus, poleg tega pa Kapelčani igrajo vse tekme z nasprotniki, ki se tudi neposredno borijo za obstanek, na domačem igrišču. In to morajo izkoristiti.“

1. RAZRED-D

ŠMIHEL:

Igralci: Schuschnig, Leitgeb, Walter, Andrej Lutnik, Buchwald, Schein, Groß, Höller, Schwegel, Krewalder, Figo, Juvan, Klančnik, W. Berchtold, Motschilnik; **Trener:** Karl Gostenčnik.

Ob začetku prvenstva so bila pričakovanja Šmihelčanov zelo skromna. Pred sezono se ekipa ni okrepila, temveč celo oslabil. Zato ni čudno, da se Šmihelčani nahajajo v zadnji tretjini lestvice. Trenutno zasedajo 11. mesto. V 15. tekmah so slavili le pet zmag, dvakrat so igrali neodločeno, ostale tekme pa so izgubili. Trenerja Gostenčnika čaka v drugem delu prvenstva težka naloga, saj izgledi za boljšo uvrstitev niso najboljše.

GLOBASNICA:

Igralci: Pretenecker, Rutar, Tratar, Zankl, G. Sadjak, Fera, Pasterk, Micheu, Hren, S. Sadjak, Grubelnik, Pleschgatterner, Kordeš, Wautsche, Silan, Thonhofer, P. in F. Sadjak. **Trener:** Maks Pučelj.

Pod novim predsednikom kluba Bernardom Sadovnikom si je moštvo zastavilo cilj osvojiti mesto med prvo trojico. To Globašanom v prvem delu prvenstva še ni uspelo. Vzroki zato so bili, da se igralci med seboj niso tako dobro „razumeli“, da je v ekipi nekaj mladih igralcev, ki jim še manjka prakse, in da je bila pomankljivost predvsem v napadu. Nešteto dobrih priložnosti napadalci niso mogli izkoristiti. Tako ob koncu jesenskega prvenstva Globasnica zaseda 8. mesto. Predsednik SC Globasnica Bernard Sadovnik: „Ker letos za prvo mesto nimamo več možnosti, je naš cilj postati prvak v naslednji sezoni. Zato

bomo okrepili moštvo, predvsem potrebujemo enega napadalca. Naš cilj je tudi pridobiti Globašane, ki igrajo pri drugih klubih.“

Nadalje bomo posvečali večjo pozornost tudi

Najprej je Selane treniral Nanti Travnik, nato Rajko Kožar, kar pa se tudi ni obneslo. Mesto trenerja je prevzel ponovno Nanti Travnik, ki bo zagotovo ostal tudi še v vigredni sezoni. Sekcijski vodja Nanti Olip pa je trenutno situacijo

Avdiča in igralca Marijana Velika, ki sta letos prišla v Dobrolo vas in sta moštvo v veliko oporo. Očitno je kombinacija Avdič – Velik porok za uspeh, saj sta že leta 82/83 igrala skupaj, ko je SAK v podligi postal prvak.

Moštvo Globasnice še ni uspelo

Slika: Fera/Naš tednik

naraščaju. Tretja naloga pa je organizacijska in finančna okrepitev. Predvsem občina naj bi nas podprla v večji meri. Četrta in nič manj pomembna naloga pa je postaviti klub na široko osnovo. Neglede na narodno pripadnost ima v klubu vsak prostor, ki se pač zavzema za to, da bo nogometno društvo Globasnica v bodoče uspešno delovalo.“

SELE:

Igralci: E. Oraže, Radosavljevič, Pristovnik, Fl. Oraže, Božič, Hribnik, D. Oraže, P. Čertov, Z. Oraže, Travnik, M. Oraže, Gregorič, Kreutz L., M. Dovjak, Kulmesch, A. Mak; **Trener:** Rajko Kožar.

Po uspešnem tekmovalstvu v 2. razredu (osvojitve naslova prvaka), nogometaši DSG Sele v 1. razredu D nimajo toliko uspeha. Ob začetku prvenstva jim je manjkalo kar šest standardnih igralcev.

obrazilo takole: „Ob začetku prvenstva nismo mogli tekmovali s istim moštvom, s katerim smo tako uspešno končali tekmovalstvo v 2. razredu. Poleg tega so se vrstile poškodbe, nekajkrat pa smo res nesrečno izgubili. Za vigred potrebujemo najmanj 2 izkušena igralca. Hočemo ostati v 1. razredu, naš dolgoročni cilj pa je, da vsaj do leta 94, ko bomo obhajali 20 let organiziranega nogometa v Selah, zberemo moštvo, ki bo zmožno tudi za višje naloge.“

DOBRLA VAS:

Igralci: Hofstätter, Novak, Velik, širnik, Brzovnik, Sturm, Opietnik, Schippel, Dollinger, Luschnig, Kuprivec, Appe, Marin, Marin Robert, Karel, Lesjak.

Trener: Rado Avdič; Za moštvo iz Dobrole vasi je že ob začetku prvenstva veljalo, da igrajo za prvo mesto. To je zagotovo zasluga novega trenerja Radeta

V Železni Kapli zaključek rekreacijskega programa

V nedeljo, 29. novembra, je Športna sekcija Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ priredila v gostilni Rastočnik v Lepeni „domači večer s kvizom“. To je bila zadnja prireditev rekreacijskega mnogoboja v letu 1992.

Z domačimi igrami, s kvizom in dia-slikami, ki jih je pripravil Miha Travnik o vseh prireditvah, ki so bile vključene v rekreacijski mnogoboj, smo oblikovali ta pozni popoldan in ob zaključku razdelili nagrade, ki so bile za marsikaterega lepo presenečenje, saj sta si zmagovalca moške in ženske skupine delila kar 90kg težkega prašiča.

Pred nekaj manj kot enim letu ste na teh straneh brali o načrtu za rekreacijski program, ki ga je predstavilo društvo. Sedaj, ko smo ta program zaključili, vam podajamo kratko poročilo.

„Rekreacijski deseterboj“ smo morali nekoliko okrniti, ker nam je vreme preprečilo (in to kar dvakrat) pohod na Peco in kombinirane dart-igre. Tako so bile na programu naslednje discipline: sankanje, pohod na Arihovo peč, ogled smučarskih skokov v Planici, kegljanje, kolesarski izlet, športni dan, minigolf in domači večer s kvizom. Pri tem je bil sistem zelo enostaven: za udeležbo je vsak, ki se je prijavil za rekreacijski mnogoboj, prejel 20 točk, pri nekaterih prireditvah, ki so imele bolj tekmovalni karakter, pa je bilo možno dobiti tudi dodatne točke.

Udeležba pri posameznih prireditvah: – sankanje – 65;

– pohod na Arihovo peč – 42;
– izlet v Planico – 33;
– kegljanje – 59;
– kolesarski izlet – 37;
– športni dan – 75;
– minigolf – 44;
– domači večer s kvizom – 44;
– skupno – 399.

Pri tem ne smemo prezreti, da so v teh številkah zajeti samo tisti, ki so sodelovali v rekreacijskem mnogoboju.

Po deset najboljših v osmeroboju:

Moški	število točk
1. Oraže Marijan	203
2. Osojnik Fridi	199
3. Oraže Hanes	184
4. Rozman Albert	183
5. Traunik Mihael	181
6. Pasterk Konrad	176
7. Blajs Jože	167
8. Ošina Tomi	152
9. Kuchar Bojan	151
10. Ošina Erhard	151

Ženske štev. točk

1. Kovačič Ida	234
2. Ošina Silvija	199
3. Blajs Dragica	196

4. Nečemer Rozi	167
5. Ošina Marija	155
6. Ošina Mici	152
7. Haderlap Karla	130
8. Kuchar Hani	119
9. Prešern Brigitte	112
10. Kölich Emi	107

Mladinke/mladinci

1. Blajs Miloš	215
2. Urbančič Andreas ml.	170
3. Urbančič Aleksandra	148
4. Storgl Erich	85
5. Osojnik Rihard	54
6. Kogoj Toni ml.	40
7. Primaj David	37
8. Nečemer Nataša	34
9. Novak Barbara	34
10. Debeljak Daniel	32

Šolarke/šolarji

1. Blajs Greogr	214
2. Rozman Dominik	206
3. Ošina Roman	188
4. Kovačič Denis	186
5. Ošina Marko	159
6. Kuchar Marina	72
7. Maloveršnik Martin	68
8. Maloveršnik Michael	64
9. Ojster Katja	45
10. Paulič Irm	40

Daniel osvojil prve FIS točke

Šentjanški odlični smučar Daniel Užnik je na FIS tekmovanju v Lechu v hudi mednarodni konkurenci (v njegovem razredu, letnik 77, so smučali še tekmovalci iz Nemčije, Švice in Lichtensteina) osvojil drugo mesto in si tako prislužil precej FIS točk (okrog 100). Tekmoval je na smučkah Elana, ki je letos vključen v avstrijski Ski-Pool.

Izmed njegovih koroških konkurentov Schönfelder ni tekmoval, Lick in Brež pa je za njim zaostal več kot tri sekunde.

ŠAH

SŠZ Carimpex kot napovedano

Prva ekipa šahovskega društva Slovenske športne zveze je v Gne-sauu slavila pričakovano visoko zmago. Slovenski šahisti so izgubili samo eno partijo, eno pa remizirali in so se z izidom 6,5 : 1,5 za velik korak približali sezonskemu cilju – mestu med prvimi štirimi. Naslednji nasprotnik bo 12. decembra tretja ekipa Beljaka, ki jo bo treba prav tako premagati (ob 15. uri pri Korenu v Kaj-zazah).

Rezultati proti Gne-sauu: Kovač, Hattenberger, L. Gallob (vsi 1), Amrusch (0), Kolter (1), Reichmann (remi), Ferm, D. Lukan (oba 1).